

גילגוליה, טירה, טייבה, ערערה ואוס אל-פחם...

רצה ההמוני של גברים, נשים וילדים. מסי פר פעמים ביקשו חברי המערכת להיות נר כחים בטכס-האזכרה השנתי — אך תמיד נמנע הדבר על-ידי הוראות המושל הצבאי. על כן, אחרי שאחד מבני הכפר קידם את פני הבאים בברכה, ואחרי נאומים קצרים של אחד מצארכה ואורי אבנרי, היה זה טבעי שאבנרי יבקש מהנאספים להילחם אל משתתפי המסע ולהניח פרחים על המקום בו נטבחו 47 בני הכפר. את העפר שפעם כיסה דם — נכסה בפרחים" קרא. ברצו זה יצאו כל תושבי כפר קאסם — זקנים, נשים וצעירים — בתהלוכה רגלית, כשכל אחד נושא בידו פרח אחד. ליד האבן, כי כניסה לכפר, המציינת את מקום נפילתם של ה-47, עמדו כולם בדומיה. רטט עבר במאות הנאספים, כאשר חזרו בני הכפר על תפילת אל-פאתחה, לזכר ההרוגים. "אנו נשבעים — ערבים ועברים — להילחם שכם אל שכם, כדו הכריו אחד מצארכה ושלוש כהן, כדו שלעולם לא יישפך דם נקי — עברי או ערבי — במדינה הזאת."

★ ★ ★

שיירה המשיכה בדרכה, לפי לוח זמנים מדויק, שלא השאיר אפשרות של שהות ארוכה בכפרים. באנו לברך אתכם בבירכת השלום, הכריו משתתפי השיירה. אנו מבקשים את סליחתכם על כי ביקורנו חטוף. ניפגש באריכות בשמחות אחרי הבחירות.

גילגוליה, טירה, טייבה. בכל כפר — נהירה המונית אל הרחבה המרכזית שנבחרה למיפגש השיירה עם בני המקום. בטייבה, אי-אפשר היה להתעלם מהעדרו של אחד מבני-הכפר, מן המעמד ההמוני.

כפר טייבה

גדול הכפרים במשולש הדרומי, בא לי קבל את פני שיירת השלום בהמוניו. חבת בתי הקפה מלאה מכוניות ואנשים. מאזינים, שלא הצליחו

להיחזק מסביב לשיירה, מילאו את המירפסות ממול, יצרו חומת אנשים חיה. צעירי הכפר לא הסתירו את אהדתם למשתתפי השיירה, וחלק מהם הצטרף אליה בהמשך מסעה אל הכפרים השכנים.

היה זה סאלח בראנסי, שנשאר בגלית ב בית-שאן. לחמנו למען זכותה הדמוקרטית של קבוצת אל-ארד להופיע בבחירות, אף כי לא הסכמנו עם כל דעותיה" הכריו אב נרי, "אנו מניחים את ההפליה ואת שאר צעדי-הדיכוי השרירותיים."

ושוב — לחיצות-ידיים, מחאות-כפיים, הי קריאה אינשאללה מונתצרים — אינשאללה מנצחים — והשיירה המשיכה בדרכה ל קלנסואה, לבקה-אל-גרבייה. על מכבסה ברחוב הראשי בכפר זה ניתלו האותיות כ"ג, אותיות הרשימה הערבית של רפ"י. "כמה סבון יהיה דרוש למכבסה הזאת ל נקות את עצמה מן האותיות האלה?" שאל אורי אבנרי, לקול תשואות המאזינים.

★ ★ ★

ב סך הכל הושמעו באותו יום קרוב ל-40 נאומים בעשרת הכפרים. לא היה נוסח אחיד לנאומים, אולם מיטענם היה זהה: במשך 15 שנה לחמו עורכי העולם הזה נגד חוקי הכפייה למיניהם, עמדו לצד הנתקפים, חשפו את האמת. הם עשו זאת ללא הפלייה בין עברי וערבי, מתוך אמונה כי מי שפוגע בערבי היום, יפגע מחר כי עברי.

עתה עומדים עורכי השבועון הלוחם בפני ברייה: להגיע לכנסת, כדי להמשיך בתוכה את מאבקם — או לעמוד בפני אפשרות של חיסול השבועון והליכה למאסר. סביבם התלכד כוח חדש, המורכב כולו מלוחמים לאותם העקרונות. בשורות הכוח החדש חיי בים להתייצב גם האזרחים הערביים, על-מנת שהמאבק על דמות המדינה וזכויות-האזרח ימשך כמאבק משותף.

בנקודה האחרונה של המסע — הרחבה המרכזית של הכפר הערבי הגדול ביותר בישראל, אוס-אל-פאחם — עוררה השיירה התרגשות והמולה. הסתבר, כי יום קודם לכן תקפו נואמי רשימת וילנר-טובי את רשימת העולם הזה — כוח חדש, ועתה ביקשו תושבי הכפר לשמוע מה בני אנשי שיירת השלום.

"כערבי לאומי, הכריו המשורר ראשו חוסיין, ראינו לעצמי חובה מוסרית לבוא אליכם ולספר לכם מה היא רשימת העולם הזה — כוח חדש, מה הם עקרונותיה, ובי איזה חזיתות היא לחמה."

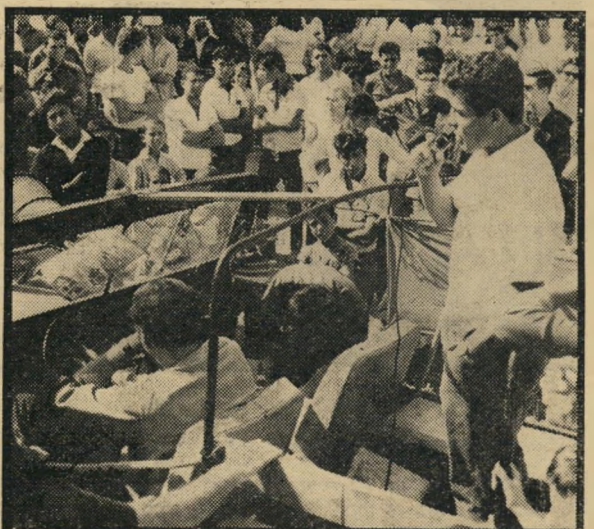
כמו בכל כפר, התקהלו סביב המכוניות בני הדור הצעיר בהמוניהם. האבות עמדו על המירפסות מסביב, או בפתחי הבתים, והקשיבו. מה שבקע מן הרמקול הנייד היה קול חדש, שבמשך 17 שנות קיומה של המדינה לא שמעו כמותו. קול שמצא את מידי בלב הבנים — ופיסק לאבות חומר למחשבה והירהורים.

כפר קאסם אורי אבנרי פונה אל הצעירים שמילאו את הרחבה, ונדחקו מסביב לגיפי ה פתוח. "מופיעה במשולש רשימה של רפ"י, הקוראת לעצמה רשימת השלום. איזה שלום? של כפר קאסם, קיביא, ודיר יאסיין?"

בקה אל-גרבייה איננו מבטיחים לכם דבר, הצ" ה" שלום כהן, "אנו באים אליכם כס בדרישות, ותובעים מכם ליטול חלק במאבק על דמות המדינה."

כפר קרע אחד מצארכה, בן כפר ערערה הסמוך, נואם מעל גיפי הפתוח. הצעיר, המוכר כאחד המנהיגים הפעילים ביותר של הפועלים באזור תל-אביב, התגלה במסע זה גם כנואם ממדרגה ראשונה, ששילב את שומעיו.

כפר טירה על אורי דיוויס, הידוע בשל מאבקו נגד הפקעת אדמות דיר אל-אסד, אשר המושל לבקר בגליל, "זהו ביקורי הראשון בכפר ערבי מאז השתחררתי."